

דגם תשובות – דינים ומבוא – עולים חדשים – מס' 005384, קיץ תשע"ט

הערה למעריך: הפרטים הכתובים בסוגריים מרובעים אינם מחייבים את הנבחן.

פרק ראשון (64 נקודות)

על הנבחן לענות על ארבע מן השאלות 1-5.

1. מבוא לתורה שבעל פה

א. התלמוד הירושלמי נקרא בשם זה מפני כבודה של ירושלים (עמ' 13).

ב. (1) "משנה תורה" ו"היד החזקה".

(2) "משנה תורה", כי הוא מקיף את כל הנושאים בתורה שבעל פה.

"הי"ד החזקה", כי הוא מחולק לארבעה עשר (י"ד) ספרים.

[הערה למעריך: די בהסבר לאחד מן השמות]

(עמ' 17)

ג. – ספרים רבים שהיו קיימים בימיו לא היה אפשר להסיק מהם הלכה למעשה.

– ספרים רבים שהיו קיימים בימיו היה צורך ללמוד מהם חומר רב ומסובך כדי להגיע להלכה למעשה,

דבר שהצריך זמן רב.

[הערה למעריך: די בבעיה אחת]

(שם)

2. הלכות כשרות

א. (1) – בלי המתנת זמן. אפשר לאכול מאכלי חלב מייד לאחר ברכת המזון של הסעודה הבשרית, ניקוי הפה

והידיים משאריות המזון וסילוק שיירי הסעודה.

– המתנה של שעה אחת.

– המתנה של שלוש שעות.

– המתנה של שש שעות בערך.

– המתנה של שש שעות שלמות.

[הערה למעריך: די בשני פירושים]

(עמ' 30)

(2) לשירה יהיה מותר לאכול מאכלי חלב בשעה 19:00, כי את זמן ההמתנה מחשבים מסיום אכילת הבשר ולא

מסיום הסעודה (עמ' 31).

ב. (1) ימתין את פרק הזמן שרגיל להמתין בין אכילת בשר לאכילת חלב.

(2) אינו צריך להמתין, ויכול לאכול ארוחה חלבית מייד.

(עמ' 32)

3. תפילות

- א. (1)** ברכות השבח, הבקשות, ברכות ההודאה.
- (2)** שבח – אבות (מגן אברהם), גבורות (מחיה המתים), קדושה (האל הקדוש).
- בקשות – הצלחה רוחנית (חונן הדעת), תשובה (הרוצה בתשובה), סליחה (חונן המרבה לסלוח), גאולה (גואל ישראל), רפואה (רופא חולי עמו ישראל), פרנסה (מברך השנים), קיבוץ גלויות (מקבץ נדחי עמו ישראל), השבת משפט התורה (השיבה שופטינו כבראשונה), עונש לאויבים (שובר אויבים ומכניע זדים), שכר לצדיקים (משען ומבטח לצדיקים), בניין ירושלים (בונה ירושלים), ביאת המשיח (מצמיח קרן ישועה), קבלת תפילותינו לפני ה' (שמע קולנו).
- הודאה (ובקשות כלליות) – בקשה שה' ירצה בעמו ישראל וישיב את עבודת בית המקדש (רצה), הודאה לה' על חסדיו עימנו (מודים אנחנו לך), בקשה לשלום, טובה וברכה (שים שלום).
- [הערה למעריך: די בשלוש ברכות מחלק אחד]
- (עמ' 48-49)
- ב.** "אתה חוננתנו" – במוצאי שבתות ובמוצאי חגים.
- "יעלה ויבוא" – בראשי חודשים ובחול המועד.
- "על הנסים" – בחנוכה ובפורים.
- "נחם" – בתשעה באב.
- "עננו" – בתענית ציבור.
- [למעריך: די בשתי תוספות. אין צורך לציין את כל הימים שמוסיפים בהם את התוספת].
- [לקבל: "משיב הרוח ומוריד הגשם" – בחורף; "מוריד הטל" – בקיץ; "המלך הקדוש", "המלך המשפט" ועוד – בעשרת ימי תשובה].
- (עמ' 49-50)

4. שבת

- א.** מותר לשים על הפלטה בשבת מאכל מוצק קר, בתנאי שבושל לגמרי (כל צורכו) לפני השבת [לקבל: בתנאי ששמים את התבשיל על גבי כלי הפוך וכדומה ולא ישירות על הפלטה] (עמ' 72).
- ב. (1)** "מוקצה מחמת גופו": דבר שאינו כלי ואינו ראוי למאכל.
- דוגמאות: אבנים וחול, קליפות, מטבעות, בעלי חיים, קמח, שעועית לא מבושלת, תפוחי אדמה חיים.
- [הערות למעריך: די בדוגמה אחת. לקבל דוגמאות נכונות נוספות]
- (2)** אם לאחר האכילה נותרו על השולחן הרבה קליפות או עצמות, ומפריע לאדם שהשולחן יישאר כך במשך השבת, מותר לזרוק אותן לפח האשפה.
- (עמ' 73)

5. מועדים – פסח

- א. (1)** אכילת מרור – זכר לעבודת הפרך שהמצרים מיררו בה את חייהם של בני ישראל במצרים.
- (2)** טבילה בחרוסת – זכר לטיט שבו עבדו בני ישראל במצרים.
- (עמ' 102)
- ב. (1)** ההסבה הייתה מנהג של בני חורין בעת האכילה, ובלייל הסדר רוצים להמחיש שאנו בני חורין.
- (2)** שתיית ארבע כוסות יין, אכילת מצה, אכילת כורך, אכילת אפיקומן.
- [הערה למעריך: די בשתי מצוות]
- (עמ' 103)

פרק שני (36 נקודות)

על הנבחן לענות על שלוש מן השאלות 6-9.

6. הלכות בין אדם לחברו

- א. (1)** החרמת חפץ: כאשר המורה רואה שהחפץ גורם לתלמיד לא ללמוד או להפריע לאחרים.
(2) אסור לו לשבור את החפץ [לקבל]: אסור לו לקחת ולא להחזיר].
 (עמ' 35)
- ב.** פעולות שבעל כלי רכב או נהג חייבים לעשותן:
 – לוודא שהבלמים תקינים (וכן ההגה ושאר מערכות הבטיחות).
 – לנסוע במהירות המותרת.
 – לחנות במקומות המיועדים לכך, ולא על המדרכה.
 [הערה למעריך: די בשתי פעולות]
 (עמ' 37)

7. ברכות

- א. (1)** ברכה ראשונה – כמות מועטת ["כל שהוא"] (עמ' 57).
(2) ברכה אחרונה – "כזית" (עמ' 59).
- ב. (1)** אכילת פרי או ירק חדש; קניית בגדים חשובים או כלים וחפצים חשובים; מצוות הבאות מזמן לזמן; חגים וימים טובים (בקידוש ובהדלקת נרות).
 [הערה למעריך: די במקרה אחד]
- (2)** החלמה ממחלה קשה; מעבר של הים או המדבר; יציאה מבית הסוהר; הצלה ממצב של סכנה (כגון: יולדת).
 [הערה למעריך: די במקרה אחד]
 (עמ' 62)

8. שבת

- א. (1)** בברכה זו רמוזים בקצרה ענייניהן של שבע הברכות בתפילת העמידה.
(2) שרים/אומרים את הפיוט "שלום עליכם מלאכי השרת"; שרים/אומרים את הפרק "אשת חיל"; מברכים את הילדים.
 [הערה למעריך: די במנהג אחד]
 (עמ' 65)
- ב.** החלות הן זכר למן שירד במדבר לבני ישראל, והמן היה מכוסה בשכבת טל (עמ' 67).
- ג.** – "רצה והחליצנו"
 – "הרחמן הוא ינחילנו יום/עולם שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"
 [הערה למעריך: די בתוספת אחת]
 (עמ' 68)

9. מצוות

- א.** רכילות – אסור לספר סיפורים העלולים לגרום למריבה או לשנאה בין אנשים.
 לשון הרע – אסור לספר דברי גנאי על אנשים [אפילו אם הם דברי אמת].
 הוצאת שם רע – אסור לומר דבר שקר שיש בו גנאי על הזולת.
 (עמ' 116-117)
- ב.** אסור לצער את החבר בדיבורים [גם אם לא ייגרם לו מכך הפסד ממון] (עמ' 117).